

JPF 2012/145

Rechtbank Breda

25 juni 2012, 248793 JE RK 12-755; LJN BX6894.

(mr. Tempelaar)

De Stichting Bureau Jeugdzorg te Eindhoven, mede kantoorhoudende te Breda,
hierna te noemen: de stichting,
en
de minderjarige [naam minderjarige].

IPR-gezag, Ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing, Bevoegdheid

[Verordening Brussel II bis - 8; Verordening Brussel II bis - 9; Verordening Brussel II bis - 10;
Verordening Brussel II bis - 12]

» **Samenvatting**

Een minderjarige staat sinds 29 juli 2008 onder toezicht van Bureau Jeugdzorg en verblijft sinds augustus 2009 in het gezinshuis De Parel te Hechtel in België. De ondertoezichtstelling en de uithuisplaatsing worden uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg. De minderjarige staat tevens sinds 1 januari 2012 ingeschreven in het Nederlandse GBA-register te Zundert, maar gaat naar school in België. Bureau Jeugdzorg verzoekt de ondertoezichtstelling en de machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige te verlengen met een periode van één jaar tot 29 juli 2013.

De rechtbank acht zich bevoegd kennis te nemen van het verzoek. Op grond van art. 8 Brussel II-bis zijn bevoegd de gerechten van de lidstaat op het grondgebied waarvan het kind zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip dat de zaak bij het gerecht aanhangig wordt gemaakt. De rechtbank dient te beoordelen hoe het begrip “gewone verblijfplaats” uitgelegd dient te worden. Verwezen wordt naar de uitspraak van het Hof van Justitie van 2 april 2009 (C-523/07) alsmede de beschikking de Hoge Raad van 17 juni 2011 (LJN BQ4833). De rechtbank is van oordeel dat de minderjarige de meest nauwe verbondenheid heeft gehouden met Nederland, ondanks het feit dat zijn feitelijke verblijfplaats in België is. De rechtbank laat hierbij zwaar meewegen dat het toekomstperspectief van de minderjarige in Nederland ligt, dat zijn familiale en sociale wortels in Nederland liggen en dat er geen enkele andere binding is met België anders dan het feitelijk verblijf.

De rechtbank acht zich bevoegd kennis te nemen van het verzoek tot verlenging van de ondertoezichtstelling en de machtiging tot uithuisplaatsing.

[beslissing/besluit](#)

» **Uitspraak**

1. Het verloop van het geding

(...; red.)

2. Het verzoek

(...; red.)

3. De beoordeling

3.1. Bij voormelde beschikking is de ondertoezichtstelling van de minderjarige en de machtiging aan

de stichting tot uithuisplaatsing van deze in een accommodatie zorgaanbieder 24 uur verlengd tot 29 juli 2012.

3.2. Namens de stichting is ter terechtzitting ter nadere onderbouwing van het verzoek aangevoerd dat, hoewel [voornaam minderjarige] zich steeds beter gaat ontwikkelen, er nog steeds veel zorgen zijn. [Voornaam minderjarige] is sociaal angstig, laat sociaal wenselijk gedrag zien en heeft weinig eigenwaarde. [Voornaam minderjarige] heeft lichamelijke klachten als gevolg van de spanningen. [Voornaam minderjarige] zoekt voortdurend naar veiligheid en bevestiging. In het verleden is op vele manieren getracht hulp te bieden aan het gezin, maar vrijwillige hulp en hulp vanuit de ondertoezichtstelling hebben niet geleid tot veranderingen. Op dit moment is onduidelijk waar de moeder verblijft. In de omgang van de moeder tijdens de bezoeken valt op dat ze moeite heeft aan te sluiten bij de belevingswereld van [voornaam minderjarige]. De moeder toont een beperkt inzicht in hetgeen de minderjarige aan specifieke opvoeding nodig heeft.

3.3. De onder 1 en 2 genoemde belanghebbenden zijn, hoewel behoorlijk opgeroepen, niet ter terechtzitting verschenen.

3.4. De vraag waar de rechtbank zich voor ziet gesteld is of de Nederlandse rechter bevoegd is van het onderhavige verzoek kennis te nemen nu de minderjarige in Hechtel, België verblijft in het gezinshuis De Parel.

3.4.1. Op grond van artikel 8 van de EG-verordening nr. 2201/2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid (hierna te noemen de Verordening of Vo) zijn bevoegd de gerechten van de lidstaat op het grondgebied waarvan het kind zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip dat de zaak bij het gerecht aanhangig wordt gemaakt.

3.4.2. De rechtbank dient te beoordelen hoe het begrip “gewone verblijfplaats” uitgelegd dient te worden nu dit begrip in de Verordening niet nader is gedefinieerd. Voor deze beoordeling heeft de rechtbank onder andere aansluiting gezocht bij de uitspraak van 2 april 2009 van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (HvJEU) (C-523/07) RvdW 2009, 826:A.

Het Hof heeft in deze uitspraak de volgende uitgangspunten geformuleerd die van belang zijn in de onderhavige zaak. De enkele fysieke aanwezigheid van een kind in een lidstaat kan niet volstaan om de gewone verblijfplaats van een kind te bepalen (r.o.33). Aangezien artikel 8 lid 1 Vo niet nadrukkelijk naar het recht van de lidstaten verwijst moet dit worden uitgelegd tegen de achtergrond van de context van de bepalingen en het doel van de Verordening, met name dat welk voortvloeit uit punt 12 van de considerans van deze verordening, volgens hetwelk de in deze verordening opgenomen bevoegdheidsregels zodanig zijn opgezet dat zij in het belang van het kind zijn en met name beantwoorden aan het criterium van de nauwe verbondenheid (r.o.35). De “gewone verblijfplaats” van het kind in de zin van artikel 8 lid 1 Vo moet worden bepaald op basis van een geheel van feitelijke omstandigheden die eigen zijn aan elke zaak. Naast de fysieke aanwezigheid van het kind in een lidstaat moeten andere factoren aantonen dat deze aanwezigheid niet tijdelijk of toevallig is en dat de verblijfplaats van een kind een zekere integratie in een sociale en familiale omgeving tot uitdrukking brengt. Er moet onder meer rekening worden gehouden met de duur, de regelmatigheid, de omstandigheden en de redenen van het verblijf op het grondgebied van een lidstaat en van de verhuizing van het gezin naar die staat, de nationaliteit van het kind, de plaats waar en de omstandigheden waaronder het naar school gaat, de talenkennis en de familiale en sociale banden van het kind in die staat (r.o 37, 38, 39). Het begrip “gewone verblijfplaats” in de zin van artikel 8 lid 1 Vo moet aldus worden uitgelegd dat deze verblijfplaats de plaats is die een zekere integratie van het kind in een sociale en familiale omgeving tot uitdrukking brengt. Het is aan de nationale rechter om de gewone verblijfplaats van het kind te bepalen, rekening houdend met alle feitelijke omstandigheden die eigen zijn aan elke zaak.

3.4.3. In de uitspraak van het HvJEU van 22 december 2010 (C-497/10 PPU) is het begrip “gewone verblijfplaats” nog nader gepreciseerd. Voor de verplaatsing van de gewone verblijfplaats naar de lidstaat van ontvangst geldt vooral de wens van de betrokkene om er het permanente of gewone centrum van zijn belangen te vestigen, met de bedoeling daaraan een vast karakter te ontlenuen. De duur van het verblijf kan bij de beoordeling van de bestendigheid slechts een aanwijzing vormen. De leeftijd van het kind kan bovendien van belang zijn (r.o. 51 en 52).

3.4.4. Voorts heeft rechtbank bij de beoordeling betrokken de uitspraak van de Hoge Raad van 17 juni 2011, LJN BQ4833 waarin de Hoge raad een nadere uitleg geeft aan het begrip “gewone verblijfplaats”. Hoewel deze uitspraak van de Hoge Raad ziet op de uitleg van voornoemd begrip uit het Haags Kinderontvoeringsverdrag (HKOV) wordt door de Hoge Raad aansluiting gezocht bij voornoemde uitspraken van het HvJEU die zagen op de uitleg van artikel 8 Vo. Uit deze uitspraak blijkt dat bij de bepaling van de plaats waar het kind de nauwste binding heeft tevens tot uitdrukking dienen te komen de geografische en familiale wortels van de moeder.

3.5. De vraag die thans aan de orde is, is derhalve of het kind het meest nauw verbonden is gebleven met Nederland ondanks zijn langdurig verblijf in het gezinshuis in België.

Hierbij zijn de volgende feiten en omstandigheden van belang.

- De Parel heeft een contract met Juzt voor de verzorging van in totaal 3 jongeren;
- Juzt is een voorziening in de zin van de wet op de Jeugdzorg, gevestigd te Breda;
- Juzt betaalt een dagvergoeding voor elke jongere aan De Parel;
- De hoofdvestiging van De Parel is in Nederland, Bergeijk;
- De Parel heeft 1,5 tot 2 jaar geleden een verzoek tot inspectie ingediend en dit is lopende bij de ministeries;
- De Parel is vanuit Nederland HKZ gecertificeerd;
- De werkzame personen van De Parel zijn formeel in dienst van de Stichting de Parel, ingeschreven bij de Nederlandse Kamer van Koophandel met uitvoerend werk in Hechtel. De werkzame personen hebben deels de Nederlandse en deels de Belgische nationaliteit;
- Er is geen bemoeienis van Belgische instanties zoals de Belgische Raad voor de kindbeschermering of Bureau Jeugdzorg met de kinderen. Wel is hun verblijf aangemeld bij het Vlaams agentschap voor jongerenwelzijn, de politie, gemeentebestuur Hechtel, Centrum voor leerlingbegeleiding en de scholen.
- De minderjarige is sinds 29 juli 2008 onder toezicht gesteld van de stichting en verblijft sinds augustus 2009 in het gezinshuis De Parel te Hechtel, België;
- De ondertoezichtstelling en de uithuisplaatsing worden uitgevoerd door de stichting;
- De minderjarige heeft de Nederlandse nationaliteit;
- De minderjarige is sinds 1 januari 2012 ingeschreven in het Nederlandse GBA-register te Zundert;
- De minderjarige gaat naar school in België;
- De minderjarige maakt een positieve ontwikkeling door;
- De minderjarige zal het volgend schooljaar de basisschool in België afronden. Onduidelijk is waar hij daarna zijn vervolgoepleiding zal gaan volgen en zal gaan verblijven;

- De gezagdragende moeder van de minderjarige heeft de Nederlandse nationaliteit en woont in Breda, Nederland;
- De vader van [voornaam minderjarige] heeft de Nederlandse nationaliteit en woont in Nederland;
- Afgezien van zijn verblijf in het gezinshuis heeft de minderjarige noch de ouders banden met België.

3.6. Desgevraagd heeft de zittingsvertegenwoordigster van de stichting op zitting aangegeven dat wanneer de rechtbank Breda zich onbevoegd verklaart, de stichting de minderjarige zal verplaatsen naar een andere voorziening in Nederland. De zaak overdragen aan de Belgische autoriteiten is geen optie gelet op de lange procedures en bureaucratie.

3.7. Op grond van alle hierboven onder 3.5 genoemde feiten en omstandigheden is de rechtbank van oordeel dat de minderjarige de meest nauwe verbondenheid heeft gehouden met Nederland, ondanks het feit dat zijn feitelijke verblijfplaats in België is. De rechtbank laat hierbij zwaar meewegen dat het toekomstperspectief van de minderjarige in Nederland ligt, dat zijn familiale en sociale wortels in Nederland liggen en dat er geen enkele andere binding is met België anders dan het feitelijk verblijf. Daarnaast acht de rechtbank tevens van belang dat het gezinshuis in opdracht handelt van een Nederlandse zorgaanbieder in de zin van de Wet op de Jeugdzorg en aan Nederlandse regelgeving gebonden is.

Het vorenstaande brengt derhalve mee dat de rechtbank Breda zich bevoegd acht van het onderhavige geschil kennis te nemen.

3.8. Uit de overgelegde stukken en de behandeling ter terechtzitting blijkt dat de gronden voor de ondertoezichtstelling en de machtiging tot uithuisplaatsing in de door de stichting aangegeven voorziening nog steeds aanwezig zijn. De kinderrechter overweegt hierbij dat [voornaam minderjarige] een groei in zijn ontwikkeling laat zien op de Parel. Vanuit de hulpverlening wordt geconstateerd dat er echter nog steeds zorgen zijn over de sociaal-emotionele ontwikkeling van [voornaam minderjarige]. [Voornaam minderjarige] heeft een laag zelfbeeld en vertoont sociaal wenselijk gedrag. Ook heeft hij lichamelijke klachten die voortkomen uit spanningen. De moeder heeft weinig probleembesef en ziet niet in dat zij hulp nodig heeft bij de opvoeding van [voornaam minderjarige]. De kinderrechter is van oordeel dat een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing noodzakelijk zijn om de huidige ontwikkelingen omtrent [voornaam minderjarige] te waarborgen en te continueren. Het voorgaande brengt mee dat het verzoek zal worden toegewezen.

4. De beslissing

De rechtbank

verlengt de ondertoezichtstelling van de minderjarige met ingang van 29 juli 2012 tot 29 juli 2013;

verlengt de machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige in een accommodatie zorgaanbieder 24 uur met ingang van 29 juli 2012 tot het einde van de ondertoezichtstelling doch uiterlijk tot 29 juli 2013, zulks ter effectuering van het voornoemde indicatiebesluit;

verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad.

» Noot

In twee uitspraken is de vraag gerezen of de Nederlandse rechter bevoegd is terwijl een minderjarige onder toezicht is gesteld. In de ene zaak verklaart de rechter zich bevoegd (Rb. Breda, 25 juni 2012, opgenomen in deze uitgave onder «JPF» 2012/145), terwijl in de andere zaak de rechter zich onbevoegd verklaart (Hof 's-Gravenhage, 4 juli 2012, opgenomen in deze uitgave onder «JPF»

2012/144). Wat is het verschil tussen de twee zaken? In deze annotatie zal stil worden gestaan bij deze vraag.

Het antwoord op deze vraag ligt besloten in het gezag. Wie heeft het gezag over de minderjarige? In de zaak voor het Hof 's-Gravenhage was er slechts sprake van een ondertoezichtstelling. De moeder had nog het ouderlijk gezag over het kind. Op het moment dat zij naar België was vertrokken had zij geen toestemming van Bureau Jeugdzorg nodig om te verhuizen, zij was namelijk onbeperkt in haar bevoegdheid om de woonplaats van het kind te bepalen. Het hof stelde derhalve vast dat de verhuizing niet kon worden aangemerkt als een ongeoorloofde overbrenging, omdat de ondertoezichtstelling geen gevolgen heeft gehad voor de bevoegdheid van de gezagsdragende ouder teneinde de woonplaats van het kind te bepalen.

In de zaak voor de Rechtbank Breda beschikte Bureau Jeugdzorg ook over een machtiging tot uithuisplaatsing. De minderjarige verbleef dus in België op grond van de machtiging tot uithuisplaatsing. Door de machtiging tot uithuisplaatsing heeft Bureau Jeugdzorg namelijk de voogdij over het kind. De rechtbank stelde vast dat hoewel het kind dus feitelijk in België verbleef, het toekomstperspectief van de minderjarige in Nederland lag. Daarom kon in dat geval worden vastgesteld dat het kind zijn gewone verblijfplaats nog in Nederland had.

Kortom, in het kader van de bepaling van de gewone verblijfplaats van een minderjarige die onder toezicht is gesteld, is het van belang om eerst vast te stellen wie de gezaghebbende ouder, ouders of instelling is. Vervolgens moet men vaststellen of aan die persoon of instelling de bevoegdheid toekomt om de gewone verblijfplaats van het kind te bepalen of wijzigen.

In het kader van het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 (afgekort: HKOV 1980) heeft de Hoge Raad zich ook uitgelaten over de vraag of kinderen die onder toezicht zijn gesteld, door de ouders kunnen worden ontvoerd. Op 14 april 2000 (*NJ* 2001, 452, m.nt. ThMdB) heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan in een zaak waarin de met gezag belaste moeder met de kinderen vertrok naar Denemarken. De kinderen stonden al onder toezicht van een voogdijinstelling. Er bestond ook geen "aanwijzing" met betrekking tot de gewone verblijfplaats van het kind. De Hoge Raad oordeelde dat de voogdijinstelling geen gezag had in de zin van art. 5 onder a HKOV 1980; daarom gold voor de moeder geen beperking ten aanzien van de bepaling van de gewone verblijfplaats van de kinderen en was zij vrij om naar Denemarken te emigreren.

Of deze situatie wenselijk is, is echter een andere vraag!

I. Curry-Sumner,